

## Ábrahám élete

Lekció: Lk.12.13-32  
Textus: Gen.13.

1999. jan. 24.  
Gazdagrét

### Ígéret vagy ítélet?

"Ábrahám feljött Egyiptomból a feleségével és mindenével együtt, amije volt." Egyiptom Ábrahám, a hit embere számára a kudarcot, a hitetlenséget jelentette. Láttuk, hogy ő, aki hitt Istennek, ezért maga mögött hagyta Háránt, aki elindult, nem tudván, hogy hova megy, megingott a hitben. Az ígéret földjén súlyos éhínséggel találta magát szemben, amely helyzetben nem tudott hitből való döntést hozni. Lement Egyiptomba, ahol életét féltve, feleségét, Sárát testvérének mondta. Így lett Sára a fáraó felesége, és így gazdagodott meg Ábrahám felesége - és hazugsága - révén. Isten azonban közbeszólt, nem hagyta ígéretét a semmibe veszni - annak ellenére, hogy Ábrahám nem hitt benne. A fáraó dühösen kiutasította Egyiptomból Ábrahámot, aki tekintélyes vagyonnal tért vissza arra a földre, amit Isten ígért neki.

Ha korábban a *súlyos éhínség*, és így a szegénység fenyegető réme idézte elő a helyzetet, ahol Ábrahám hite megpróbáltatott, a ma olvasott részben a *tekintélyes* vagyon, a gazdagság következtében áll elő hasonló helyzet (ugyanaz a szó a héber szövegben!, 12.10 és 13.2). Itt annak vagyunk a tanúi, hogy *a bőség ugyanúgy a hit kihívásává lesz, mint a szükség*. Amíg azonban az előző fejezetben Ábrahám kudarcot vall, itt újra a hit győzelmével találkozunk. Az is igaz ugyanakkor, hogy csak Ábrahám életében. A másik főszereplő Lót, aki Ábrahám ellentétéként áll előttünk ebben a fejezetben. Lót, aki látszólag a bőséget választja, az ítéletet választja. Ábrahám azonban, tanulva kudarcából, az ígéretet választja. Jézus szavaival a bolond gazdag története után: *Lót az, aki magának gyűjt, míg Ábrahám Isten szerint gazdag* (Lk.13.21). Jöjjetek, lássuk, hogy mi vezette Lótot az ítélet, majd Ábrahámot az ígéret választásában!

#### *I. Lót: az ítélet választása ("aki magának gyűjt")*

1. Lót kezdettől fogva Ábrahámmal tartott. Ő Ábrahám unokaöccse, Háránnak, korán elhalt bátyjának a fia. Amikor Isten hívta Ábrahámot Háránból, Lót is vele ment. Tudván, hogy Ábrahámnak és Sárának nem volt gyermeke, Lótnak pedig nem élt az apja, talán egy kicsit apa-fiúi viszony is volt közöttük. Ugyanakkor azt kell mondanunk, hogy bár Lót földrajzilag mindig Ábrahámmal volt, lelkiileg nem. *Követte Ábrahámot a hit útján, de maga nem hitben, nem "Isten ígéretén" járt*. Éppen ez mutatkozik meg mostani választásában.

Lót tehát nem Istent követte, hanem az Istent követő embert. Bizonyára érdekei is közrejátszottak abban, hogy nem maradt Háránban (esetleg apja másik testvérével, Náhorral). Pedig Lót számára is adatott Isten áldása, aki ezt mondta Ábrahámnak: *"Megáldom a téged áldókat, és megátkozom a téged gyalázókat."* (12.3) Ha Lót Ábrahámmal van, részese áldásának, valamint azoknak az ígéreteknak, amelyeket Isten Ábrahámnak adott. Lót tudhatott erről. Ott volt, amikor Ábrahám oltárt épített az Úrnak, miután Isten megjelent neki (v.7-8). Lehetetlen, hogy Ábrahám titokban tartotta volna azt, hogy miért és hová megy. De Lót Ábrahám hitének nem lett részese. Nem az ígéret motiválja, hanem az érdek ("ebből még nekem is kiszülhet valami jó"), vagy a szükség ("nekem is tartoznom kell valakihez").

2. Mi alapján mondom mindezt? Azt olvassuk, hogy *"Lótnak is, aki Ábrahámmal ment, voltak juhái, marhái és sátrai, és az a föld nem bírta eltartani őket, hogy együtt lakjanak."* Lót tehát meggazdagodott. Ez okozta a problémát is, hiszen Lót és Ábrahám jószágának pásztorai összevesztek a legelőkön. Ábrahám látta, hogy a családi békesség megőrzésének egyetlen lehetősége, hogy elváljanak egymástól. Amikor Ábrahám felkínálja neki a választás lehetőségét, *Lótra nincs befolyással az ígéret, egyedül a könnyen ölébe eső bőség lehetősége irányítja*. Amikor korábbi szükségei nem tartják Ábrahám mellett, amikor érdekellentét feszül közöttük, az ígéret korláttá lesz számára. Korábban Isten Ábrahámnak adott ígérete lehetőséget jelentett neki, ezért

követte Ábrahámot, itt azonban korlát lenne ahhoz ragaszkodni, szerinte dönteni, így nem foglakozik többé vele.

3. *Lót ezzel a választással a semmibe távozik.* Látszólag jól jár ("bővizű föld, ... mint az Úr kertje, mint Egyiptom földje"), valójában az ígélet elhagyásával az ítéletet választja.

a) "...elindult Lót kelet felé" Látszólag ártalmatlan, földrajzi meghatározás, de a Genézis könyvében súlyos tartalommal bír e kifejezés.

*Gen.3.24:* Az Éden keleti oldala felé kérébokat helyez Isten, hogy az ember ne tudjon visszamenni. Édentől keletre van az Isten kertjéből kiűzött ember.

*Gen.4.16:* Ezután elment Káin az Úr színe előtt, letelepedett Nód földjén, Édentől keletre."

*Gen.11.2:* Amikor keletre utaztak... (UFO fordítás téves). Bábel!

*Gen.25.6.* : Ábrahám eltávolítja maga mellől azokat a fiait (másodfeleségektől), akik nem öröklik az ígéreteket Izsákkal, kelet felé.

Mindezek alapján: Kelet az Isten jelenlétéből való kizárás helye. Az a föld, ahova azok mennek, akik Isten nélkül élnek, akik nem maradnak jelenlétében, akik nem választottak, akik elhagyják az ígélet földjét. Ez a kifejezés arra utal, hogy Lót Isten előtt ment el, és ezért a vesztét választotta...

b) Ugyanezt erősíti meg a szentíró utalása a bővizű föld városaira. Már itt sejteti, amit később fog elmondani, hogy az Úr elpusztította Sodomát és Gomorát, mert lakói "igen romlottak és vétkesek voltak az Úr előtt".

4. Ez annak az embernek a tragédiája, aki nem Istent követi, nem hitben jár, pedig úgy tűnik egy ideig, mintha valódi hite lenne. Kiderül azonban róla, hogy csak az érdekek, szükségek, rokoni szálak, vagy éppen a megszokás tartotta azoknak közelében, akik az Urat követik. Ez azonban nem azonnal válik láthatóvá. Ki tudja Lótról megmondani, amíg Ábrahám mellett jár, hogy mi van a szívében? De eljön az idő, amikor mindenre fény derül.

Közöttünk is többeknek el kell gondolkozni ezen. Mi az oka annak, hogy istentiszteletre jössz újra és újra? Családod? Barátod? Új divat? Hagyomány? Megszokás? Lelkipásztor? *Hitben jársz, követve az Urat, vagy pedig csak azt követed, aki követi az Urat?* "Istennek nincsenek unokái, csak gyermekei" - szokták mondani. Minden generációnak, minden egyénnek a maga harcát kell megharcolni, a maga hitét kell megvívni, a maga döntését kell meghozni. Senki se csapja be önmagát azzal, hogy Lótként ott van az ígélet közelében, de mégsem öleli azt magához hitben!

## II. Ábrahám: az ígélet választása ("aki Isten szerint gazdag")

1. Hogyan tudta Ábrahám egyiptomi kudarca után az ígéletet választani, hitelenség után újból hitből dönteni? Először is, *helyreállt a kapcsolat az ígéletet megtartó Isten és az ígéletet megtagadó Ábrahám között.* Miután feljött Egyiptomból, Ábrahám elment Bétel mellé, "annak az oltárnak a helyéig, amelyet ott először készített. Ott is segítségül hívta Ábrahám az Úr nevét." Ez az a hely, ahol Isten találkozott Ábrahámmal, ahol Ábrahám oltárt épített, és imádta Istent. Ez volt az utolsó imádság, mielőtt Egyiptomba ment volna. Szimbólikusan oda tér vissza, ahol elhagyta Istent. Ábrahám helyreállítja a kapcsolatot, miután felismerte az egyiptomi kudarcot. Megpróbálja feleleveníteni korábbi Istennel való élményét. Visszamegy a már ismert helyre, és ott találja az oltárt, amit korábban épített. Talán ez arra emlékezteti, hogy még állnak Isten ígéretei. Ábrahám, aki nyilvánvalóan érezte a bűnbocsánat szükségét, odamegy, ahol már imádta az Urat, és segítségül hívja a nevét.

Meg vagyok győződve, hogy Ábrahámnak ez a cselekedete tette lehetővé, hogy az előtte álló problémában hittel álljon meg. Ha nem rendezi a kapcsolatát Istennel, ha nem tart bűnbánatot az egyiptomi kitérő után, akkor folytatódott volna az életében a hitelenségből fakadó döntések pusztító sora. *A bűnbánat és bűnbocsánat, az Úrhoz való visszatérés az, ami által helyreáll a megromlott kapcsolat, és Ábrahám szívébe visszaköltözik az elvesztett bizalom.* Nemcsak azért választja majd az ígéletet, mert Egyiptomban nyilvánvalóan kudarcot vallott, hanem azért, mert

korábbi bűne már nem terheli őt. Amit itt Ábrahám életében látunk, lelki törvényszerűség, ami mindannyiunkra érvényes.

2. Ez készítette fel Ábrahámot a kockázat vállalására. Amikor Lót elé tárja a lehetőséget: *"Ha te balra tartasz, én jobbra megyek, ha te jobbra mégy, én balra térek"*, akkor saját nagycsaládi vezető szerepéről, ill. jogairól mond le. Azzal, hogy átengedi a választást, saját vagyonát és boldogulását helyezi háttérbe. Mondhatta volna Lótnak: tiéd ez a rész, enyém pedig amaz. Választhatta volna a bővizű földet, amit így átengedett Lótnak. Nem ragaszkodott ahhoz, amihez természetes ragaszkodni. Nem kívánja megragadni, amit mindenki meg akar ragadni. Nem gondolkodik úgy, ahogy minden normális ember gondolkodik. Nem szít haragot és viszályt azon a helyen, amely a legtermészetesebb módon a gyűlölködés és a viszálykodás melegágya. Ábrahám mindezt elengedi, és ezzel vállalja a kockázatot: vele lesz, ami lesz. Mi ennek a magyarázata? Hogyan lehetséges, hogy aki nemrég még életéért aggódott, akit félelme és kapzsisága oda vezetett, hogy feleségét a fáraó kezébe juttatta, most szabadon lemond a többről, a sikerről, a bőségről? Egyetlenegy magyarázata van ennek: Ábrahám hitt Isten ígéretének. Ábrahám az ígéretet választotta. Szabad volt, hogy mindent elengedjen, mert helyreállt a kapcsolata azzal, aki azt ígérte neki, hogy nagy néppé teszi, hogy neki adja a földet. Ábrahám Isten szerint gazdag, és ezért nem kell, hogy magának gyűjtsön, amint Lót teszi. Ábrahám csak az Isten Országát keresi, és hogy minden egyéb megadatik neki, azt a következő pillanatan már tapasztalja is.

3. Isten újra megszólal, és megerősíti az ígéreteit. Ábrahám, amint Lót is, felemeli szemeit, és körbenéz. Lót a bővizű földet látta, amit Isten pusztulásra ítelt, Ábrahám azt a földet, amit Isten neki ígért. Isten azonban nemcsak megismétli az ígéretét annak, aki hitből cselekedett, hanem többet mond, mint eddig. Az *egész* földet az utódainak ígéri, akik nem csupán nagy nép, hanem, annyian lesznek, *mint a föld pora*. Az ígéret után Isten parancsol: *"Indulj, járd be ezt a földet széltében-hosszában, mert neked adom."* Ábrahám megtapasztalja az ígéret erejét. Aki Istenben gazdag, bejárja a földet, és ezzel mintegy birtokba veszi azt. Egy cseppet sem kell azon gondolkodnia, hátha rosszul döntött, hátha nem ad a föld eleget neki, hátha Lót járt jobban. Ábrahám az ígéretet választotta, és ezzel többet választott minden megfogható gazdagságnál.

4. Ígéret vagy ítélet? Ábrahám és Lót választása a mi választási lehetőségeink is. Nincsen más, nincsen köztes megoldás. Vagy elfogadjuk, hogy életünket, az egész körülöttünk lévő világot Isten ígérete tartja fenn, és engedjük, hogy ez irányítsa életünk legapróbb és legfontosabb döntéseit, vagy eltávozzunk Isten jelenlétéből. Nincs más lehetőség.

Lót választása a logikus választás. "Menj mindig arra, ahol többet látsz, hagyd magad mögött mindazt az értéket, becsületet, vallást, ami korlátoz. Válaszd a jólétet, és ne törődj vele, hogy romlott emberekkel kötőd össze az életed. Élj a lehetőséggel, ragadd meg a vissza nem térő alkalmat, és ha valaki olyan élhetetlen, mint a történetben Ábrahám, ne legyen lelkiismeretfurdalásod, előzd meg őt." Ezt tanítja a világ. Ez az élet felőli aggodalmaskodás és a kapzsiság választása. Az ítélet, a semmibeveszés, a halál választása. Az szorul erre, kinek élete nem több, mint hogy önmagának gyűjt.

Ábrahám választása keveseké. Kevesen vannak, akik tudják, hogy Isten kimondott ígéretei biztosabbak, mint e világ gazdasági törvényszerűségei. Kevesen vannak, akik életének gazdasági, anyagi valóságáig eljut az ígéret. Akik tényleg az Isten Országát keresik előbb, és minden egyéb megadatik nekik. Akiknek fontosabb az, hogy Isten áldása az övék, és rajtuk keresztül másoké legyen, mint az, hogy mit szereznek meg maguknak. Akik tudják, hogy Istenben gazdagok, és ez nem kegyes beszéd, hanem olyan valóság, amelyre életüket építhetik fel.

A szükség vagy a bőség krízist váltott ki az életedben? Félsz, hogy nem lesz elég? Veszekszel, mert túl sok van? Panaszkodsz, elégedetlenkedsz, sopánkodszt? Dicsekszel, mutogatsz, még többért hadakozol?

Az ígéret választása Jézus Krisztus választása. Annak választása, *"aki az előtte lévő öröm helyett - a gyalázattal nem törődve - vállalta a keresztet, és az Isten trónjának a jobbára ült."* (Zsid.12.2b) Ámen!